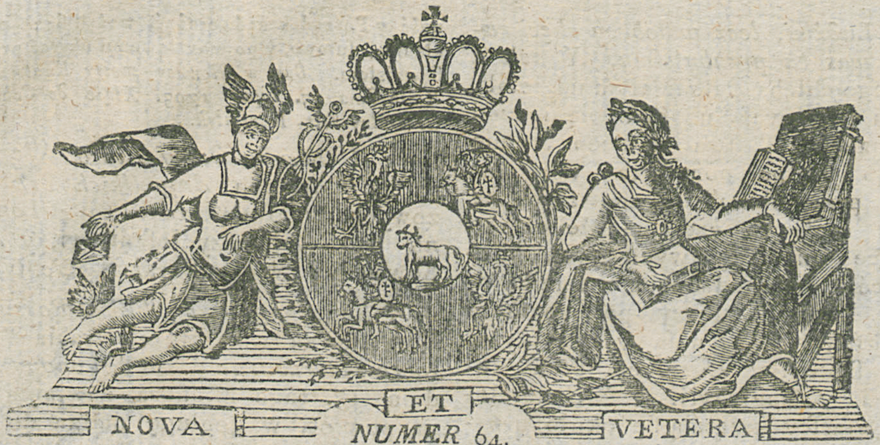

NUMER 64.

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ DNIA 10. *SIERPNIA ROKU* 1793.

Z Grodna dnia 4. Sierpnia. Konfederacya Generalna, na Seſſyach ſwoich Konfederackich, które w tym czaſie częściey odbywa, ciągle zatrudniaſię wydawaniem wielorakich ważnych Rezolucyów ſwoich, tak w Materyi Skarbowey, iakoliteż y Woyſkowey.

Wypis z Liſtu z Condè dnia 12. Lip: Od zawczora nayduią ſię iuż tu Ceſarſkie Woyſka. To mnie naybarziey zaſtanowiło, że gdy Ceſarſcy do Miaſta wchodzili, zamiaſt weſołey zwykłey Zwycięzcom poſtaci, barzo ſmutną po ſobie pokazywali; a to z tey przyczyny, iż w ſwym, chociaż Zwycięſkim Marszu, poglądali atoli na rzecz Ludzkość przerażaiącą, to ieſt na wygłodniały *Francuſki* Garnizon, na wynędzniałych Mieſzkańców, z których iedni z osłabienia na nogach niemogąc utrzymać ſię, upadali; drudzy z złożonemi rękami o chleb wołali; na płaczące Matki, które trzymały Niemowlęta ſwoie na ręku, a prócz łez, innego poſiłku im udzielić niezdołały; co nayżywſzym politowaniem Żołnierzy *Auſtryackich* wſkroś przeraziło. Wrażenie to żałosne na umyśle Żołnierza Ceſarſkiego ſprawione, natężało ſię coraz żywiey ieszcze przez te chwile krótkie, w których gdy pod bronią ſtali *Auſtryacy*, niemogli zaraz owym biednym wſparcia y ratunku dodawać tak, iak tęſkliwie życzyli ſobie. Ale ſkoro Poczty były oſadzone, obięte Warty, y wſzyſtko należycie rozporządzono; natychmiaſt ciż Żołnierze. litościwym uczuciem unieſieni, rozbiegli ſię do wſzyſtkich Domów, a zapytani od Mieſzkańcow, czyby tam rabować chcieli? Odpowiedzieli: *Nie rabować, bo nie ieſteśmy dzi-*

kiemi Ludźmi, lecz w dobrey chęci ratować was tu przybyliśmy. Y tak z własnego chleba Zgłodniałym udzielali, zasilali łaknących, ubogich pieniędzmi wspomagali. Tkliwa ta Scena, mnie samego mocno poruszyła, y iedyna tylko przy niedoli tey powszechney cieszy mnie ta nadzieia, że obaczę wkrótce nieszczęśliwych tych Mieszkańców oswobodzonych z Iarzma owych Łotrów, którzy pod pozorem *Wolności*, w Tyrannią y Despotyzm naystraszniey szy Biednych tych zepchneli y pogrążyli. Już Generałowie Cesarscy krzątaią się około urządzenia Szpitalow, opatrywania ich potrzebnemi rzeczami, y wspierania (ile tylko będzie można) Obywatelów tamecznych. Arcy-Xiąże *Karol*, y Xiąże *de York*, y rozmaici Xiążęta inni, byli iedni z naypierwszych, którzy do *Condé* przyiechali, y przez Obywatelow z Okrzykami radości zostali przywitani.

Z Condè d. 13. Lipca. Xiąże *de Cobourg*, kazał tu Publicznie obwieścić Prokamacyą następuiącą:=

„ Gdy Miasto, Forteca, y Dystrykt *Condè*, przez waleczne Woyska, nad któremi za szczyt sobie poczytuię mieć Kommendę, dostały się pod Władzę Cesarza y Króla Jmci, deklaruię więc ninieyszym Obwieszczeniem, iż na Imie Cesarza y Króla Possessyą nad niemi obeymuię, y spokoynym wszystkim Kraiu Zdobytego Mieszkańcom Bespieczeństwo y Protekcyą zaręczam. Oswiadczam daley, że Powagi, iaką sprawuię na *Mocy Prawa Zdobywczego*, iedynie użyię na utrzymanie Publicznego Porządku y Bespieczeństwa Osób y Maiątków. Dla czynienia pierwszych Dyspozycyi, ku Celowi temu nieuchronnych, rozporządzam, ażeby *Kluby* wszystkie, y nieupoważnione Zgromadzenia iakiekolwiek bądź, ustały natychmiast, gdyż postanowiłem wszystkiemi sposobami w mocy moiey będącemi, znosić ie y wykorzeniać; tych zaś, którzyby takie *Kluby* y podobne Zgromadzenia u siebie dozwalali, rozporządzali, y znaydowali się na nich, iak y wszystkich innych, którzyby słowem lub uczynkiem znieważać kogo, napastować, albo innym sposobem publiczną spokoyność y Porządek nadwerężać ważyli się; przykładnie, surowo, y po woyskowemu ukarać przedsięwziąłem. *Dan w Głowney moiey Kwaterze w Herin dnia 13. Lipca 1793. Xiąże de Cobourg Generalny Felt-Marszałek.* „

Z Ostendy d. 17. Lipca. Wczora na 28. Okrętach *Angielskich* Przewozowych, transportowano tu z *Londynu* 970. Zołnierzy Infanteryi, y 489. Kawaleryi, wiele Furażów &c. &c.

Z Kopenhagi d. 23. Lipca. Rossyiska Fregata *Venus*, na którey Hrabia *d'Artois* z *Peterzburga* dążył do *Londynu*, na dniu 18. tego Miesiąca zawinęła tu na powrot, w żeglugę dalszą do *Peterzburga* nazad.

W przeszły Piątek, Poczta, ktora za zwyczay w tey roku porze przy dobrym wietrze około godziny 5. ranney przychodzić zwykła, pozno nader dopiero około godziny 2. po południu przybyła. Opoźnienia się tego przyczyną było nieszczęście następuiące: o trzy mile od *Rothschild* naleziono Postiliona z koniem przez Piorun zabitego; tłomok zaś z Listami bez żadnego uszkodzonia zastano nienaruszony.

Z Włoch dnia 2. Lipca. W *Genuy* zdarzył się przypadek, który może za sobą pociągnąć skutki niedogodne. Przeszłey zimy, rozbroiono tamże iednę Fregatę *Sardyńską*, dla uchylenia iey od ścigania *Francuskiey* Floty. Skoro *Hiszpańska* Flota w okolicy tamtey pokazała się, natychmiast Maytkowie z owey Fregaty zgromadzili się, y znowu Mundur *Piemontski* wdzieli na się. Magistrat w *Genuy* dla nie nadwerężenia *Neutralności*, niekazał był wydać owey Fregacie Artyleryą y Amunicyą, które przy rozbroieniu iey, do publicznego Magazynu przeprowadzono. Officerowie mocno nalegaią o wydanie sobie tych Rekwizytów, ponieważ Fregata ich, iest cząstką *Hiszpańskiey* Floty, y należy do niey.

Ambaras Magiſtratu przez drugą ieſzcze okoliczność zoſtał powiękſzony; ponieważ muſiano także samego Kommendanta *Hiszpańſkiego*, który znaczney kwoty Prowiantu przyſtawienia w cenie zbyt tanney żądał, przez ſprzeczną odprawę nieukontentować.

Z Niderlandów Auſtryackich d. 14. Lip: Kommendant w *Valenciennes Ferrand*, z obudwoma Kommiſſarzami *Konwencyi*, y z większą częścią Garnizonu, uſunął ſię do Cytadelli, ażeby nieſłyszał przerażaiących ięków y lamentów Kobiet y Dzieci, uſiłuiących go do poddania Miaſta nakłaniać. Na oſtatnie wezwanie Xcia *de Cobourg* względem poddania Miaſta uczynione, odpowiedział *Ferrand*, że pierwſzego Poſłańca, który przybędzie z taką Propozycyą, każe obieſić. Nie obeydzieſię tu więc bez ſzturmu przypuszczenia, na który, iak ugoda iuż ſtanęła, nie *Anglicy* y *Hannoweranie*, ale Woyſka Cesarſkie zoſtały przeznaczone.

Z Paryża d. 15. Lip: Obywatel jeden z Miaſta *Niort* świeżo tu przybyły, opowiedział: że chcąc zawoiować *Royaliſtow* w Departamenci• *la Vendée*, trzeba mieć 100,000. Zołnierzy karnego Woyſka, ponieważ tam nietylko idzie o zwalczenie iedney przeciwney Armii, ale zachodzi Sprawa ze wſzyſtkiemi Mieſzkańcami Kraiu więcey niż 50. mil w obwodzie trzymaiącego, równie przeciwnemi; Przy naymnieyſzym kroku lub poruszeniu przeciwko owym Mieſzkańcom, zaraz po wſzyſtkich tam Parafiach we dzwony biią na gwałt, Mieſzkańcy wſzyscy biorą ſię do Oręża, iak kto może, y w Kraiu wſzędzie niemal przerwy maiącym, snadnie barzo owi ludzie mogą zyſkać korzyści nad Woyſkiem nawet karnym y porzadnym.

Liſty z Miaſta *Aix* datowane d. 1. Lipca donoſzą, że drogi od *Nizza* ku owemu Miaſtu, *Francuzami* choremi y ranionemi okryte były, y że iuż do 800. *Francuzów* chorych y ranionych do *Aix* przyprowadzono. Muſiała więc przy *Nizza* krwawa Potyczka być ſtoczona.

Z Berlina d. 16. Lip: Od Armii Obserwacyiney Xiążęcia *Brunświckiego* donoszą, że od dnia 1. Maia aż do dnia 16. Czerwca, gdy Główna Kwatera ieſzcze naydowała ſię w *Edinghofen*, przybyło tam 409. *Francuſkich* Dezertorów, których 188. ludzi przyięło ſłużbę w Korpuſie Xiążęcia *de Condé*, y 221. ludzi za Paſzportami poſzli. Daley przybyło tamże 207. Młodzieńców *Emigrantow*; y naoſtatku 205. Wieśniaków z *Klingenmünſter* y z okolic *Bergzaben*, którzy *Przyſięgi Cywilney* wykonać niechcieli, tam przyciągnęło; ogułem więc przyciągnęło 821. ludzi.

Z Paryża d. 15. Lip: Smierć Sławnego *Marata*, w powſzechności mówiąc, żadnego oſobliwſzego wrażenia nieſprawiła na umyſłach Ludu. Sławne nawet Przekupki *Paryſkie* odezwały ſię: *Może nam ta śmierć przywróci Pokóy!* Przeciwnie, gdy *Rada Municypalna* dowiedziała ſię o zabiciu *Marata*, powſzechny na *Radzie* dał ſię ſłyſzeć odgłos: *Co za wielka ſtrata dla Rzeczypospolitey!* Kommendant *Henriot* dodał ieszcze: „ Strzeżcie ſię Kobiet, które noſzą Kapeluſze zielone! (Niewiaſta *Charlotte Cordet*, która zabiła *Marata*, noſiła wſtęgę zieloną przy Kapeluſzu) Ten ieſt znak owych Kobiet, które od *Aryſtokratów* są naięte na zamordowanie właściwych Przyiacioł Wolności. „ Od tego czasu w ſamey iſtocie napaſtuią publicznie wſzyſtkie te Kobiety, które noszą zielone Kapeluſze albo wſtęgi.

Liczba *Departamentów* ziednoczonych *Koalicyą* przeciwko *Konwencyi Narodowey*, wynoſi teraz iuż 69. Będzie tego ieſzcze więcey.

Z Paryża d. 15. Lip: Generał naſz *Patryotyczny Weſtermann*, po obięciu przez niego Miaſta *Chatillon*, zoſtał przez *Royaliſtów* ściśle opasany. Korpus iego złożone z 2,500. *Patryotów* naymniey, porażone, ſtraciło 11. ſztuk harmat. Tylko z Legią Pułnocną udało mu ſię przecie, że ſię od *Royaliſtów* wymknął, poczym aż ku *St: Maxent* cofnął ſię nazad. Ta wiadomość niemałe zaſtanowienie ſię ſprawiło na *Konwencyi*. Jedni obwiniali Generała *Weſtermann* o zdradzieſtwo, drudzy zadawali mu naygrubſzą

nieświadomość. Naoſtatku kazano, ażeby przy Krakach zdawał Sprawę General z poſtępowania ſwego.

General *Sandoz* także na zawoiowanie *Royaliſtów* w Departamencie *Vendée* wyſłany, ktoro do *Paryża* teraz powrócił, zaraz do Więzienia *Opactwa* zaprowadzony został.

Na mieyſcu *Birona*, który Kommenderował dotąd Armią *Patryotów* w Departamencie *la Vendée* przeciwko *Royaliſtom*, został teraz na Kommendanta teyże Armii mianowany General *Dieltemain* od Armii *Nad-Reńſkiey* przywołany.

Z Turynu dnia 3. Lipca. Po iutrze Król Jegomość wyiedzie ztąd do Obozu Woyſk swoich. Ekwipaż Królewſki wczora iuż poprzedził.

Po drugiey Potyczce zaſzłey przy *Argentiere*, w którey *Francuzi* odparci do cofnienia się zostali przymuſzeni nazad, Ceſarſki General *Strasoldo*, przy *Casa Meana*, mieyſcu *Francuſkim*, przy granicy *Delfinatu* Stanowiſko obiął.

Z Genuy d. 2. Lip: Jeden Szyper tu przybyły, ſłyſzał wczora w okolicy ku *Nizza* żwawą Kanonadę nieprzerwaną. Mniemaią, że Flota *Hiszpańſka* muſiała rozpocząć obroty ſwe Woienne przeciwko *Nizza*.

Z Wiednia d. 16. Lip: Dla Woyſka Ceſarſkiego, zakładaią na nowo 5. Główne Magazyny: w *Bryzgowii* ieden, ieden w *Luxemburſkim*, a trzeci także w *Niderlandach*. We wſzyſtkich Kraiach Ceſarſkich, ſtałe teraz Magazyny Zbożowe będą założone. Ceſarz Jmć pozwolił, ażeby Rolnik ſwe Podatki mógł w Produktach Natury, które tego Roku tak obfitym plonem zbierze, przyſtawić, y te w cenie iak na Targu, przyięte będą, co niemałym ieſt pożytkiem dla Rolnika, któremu Kreſcencya iego za gotowe pieniądze poſłuży.

W tym tygodniu przybyło tu około 100. *Francuſkich* Jenców, którzy wszyſcy przyięli służbę w Ceſarſkim Woyſku, y zoſtali między Garnizon tuteyſzy rozdzieleni.

Wypis z Liſtu z Wiednia dnia 17. Lipca. Rzplta *Wenecka* dała Mocarſtwom Ziednoczonym niemały do nieukontentowania powód z miary tey, iż uznała *Rzeczpltą Francuſką* y Poſła *Francuſkiego* przyięła. Ceſarſki Poſeł w *Wenecyi*, Hrabia *de Breuner*, y Pełnomocny Miniſter *Hiſzpańſki* przy Rzpltey *Weneckiey*, do *Wiednia* przyiechali. Wszyſcy niemal Miniſtrowie obcy za tym przykładem poszli, y użyli pozoru tego, dla uchylenia się ztamtąd. Ciekawie wyglądamy, w iaki ſpoſob *Rzplta Wenecka* z niedogodney okoliczności tey wypląta się?

Z Paryża d. 12. Lip: Podług Liſtów z *Perpignan* pod dniem 1. Lipca, *Hiszpańſka* Armia w *Rouſillon* ſkłada się teraz z 42,000. Woyſka. Zabierała się ona właśnie do Oblężenia *Perpignanu*. Garnizon tey Fortecy wynoſi do 8,000. Zołnierzy, a Korpus naſzego Woyſka w bliſkości tameczney pod Kommendą Generała *Flers*, na 12,000. Zołnierzy rachuią. Poſłano do Sąſiedzkich Departamentów, proſząc o Sukkurs dla Miaſta rzeczonego, ale Departamenta te, po większey części iuż były w związku Federacyi przeciwko *Konwencyi Narodowey*.

Według niektórych Liſtów piſanych z *Toulon*, *Hiſzpani* z Dywizyą ſwoiey Floty przylądowali do *Korsyki*, Woyſko wyſadzili na ląd, Wyſpę Imieniem *Ludwika XVII.* w Poſſeſſyą obięli, a *Paolego* za Gubernatora uſtanowili. Ale to potwierdzenia ieszcze potrzebuie.

W *Toulon* maią uzbraiać 25. Okrętów Liniowych, przeciwko Flocie *Hiſzpańſkiey*.

Z Peterzburga d. 30. Czerw: Drukowany chodzi tu po ręku obſzerny nader Regeſtr licznych tych *Francuzów*, ktorzy na mocy rozkazu Imperatorowey Jeymci d. 8. Lutego w bieżącym Roku wydanego, zrzekli się przez *Przyſięgę* uroczyście wykonaną, Nauk Bezbożnych y Buntowniczych Oyczyzny ſwoiey.

Z Helſingoer d. 23. Lip: Woienna Flota *Roſsyiſka* około 36. Okrętów ſilna, przy Wyſpie *Duńſkiey Moen*, zawczora Kotwice zarzuciła. Przeznaczenie tey Floty ieſt niewiadome.

Z Londynu d. 19. Lip: Miniſter *Polſki* JP. *Bukaty*, podał wczora Lordowi *Grenville* *Notę*, reklamuiąc *Bona Officia* naſzego Dworu względem Prowincyi *Polſkich* przez *Peterzburſki* y *Berlińſki* Dwory zaiętych.

Z Paryża d. 16. Lip: Przy owey *Charlotte Cordet*, która zabiła *Marata*, naleziono w kieſzeni 150. Liwrów w gotowiźnie, 140. *Liwr*: w Aſſygnatach, Extrakt iey Metryki Chrzeſney, Paſzport Municypalności w *Caen*, y Liſt do *Marata*.

Ciało zabitego *Marata*, zoſtało zaraz nabalſamowane, ponieważ upały tu ſą wielkie, y ponieważ wſzyſtkim ieſt wiadomo, iak mówił *Dawid* Obywatel, że zabity miał trąd na ciele, y zapalenie we krwi (podług wiadomości zaś innych, daleko gorſzą ieſzcze miał on chorobę.) Na propozycyą Deputowanego *Chabot* uchwalono, że *Konwencya* przytomna będzie Obchodowi Załobnemu, który ma być dnia 17. Lipca odprawiony.

NUMER 64.

S U P L E M E N T
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W SOBOTĘ DNIA 10. SIERPNIA ROKU 1793.

Z Warſzawy dnia 10. *Sierpnia.* Na niedokładne uczynione donieſienie, położyliśmy w przeſzłey Gazecie, iż na Seſſyi Seymowey w *Grodnie* d. 3. teraźnieyſzego Mieſiąca Proiekt *Inſtrukcyi* dla *Deputacyi* wyznaczoney do traktowania z JP. Poſłem *Pruſkim*, od JJ. PP. Kanclerzow do *Stanów* przynieſiony, wzięty do deliberacyi zoſtał; teraz dokładniey informowani zoſtaiemy, że Proiekt takowey *Inſtrukcyi*, na teyże samey Seſſyi w *Prawo* ieſt przemieniony.

Noty, o których w oſtatniey Seſſyi Seymowey namieniliśmy, tak od JJ. PP. Kanclerzów JP. Poſłowi *Pruſkiemu*, iakoliteż od JP. Poſła *Pruſkiego* Odpowiednia, w naſtępuiących wyrazach zawieraią ſię:=

Nota do JP. de Bucholtz Poſła Pruſkiego.

„ Nayiaśnieyſzy Król Jmć y Stany na Seym pod Związkiem Konfederacyi zgromadzone, zaſtanawiaiąc ſię nad *Notą JP. de Bucholtz* Poſła Extraordynar: y Pełnomocnego N. Króla Jmci *Pruſkiego*, pod dniem 10. Mieſiąca bieżącego, gdy teyże *Noty* zdaią ſię być zamiarem nowe układy między Rzpltą y Królem Jmcią *Pruſkim*, a te dwa Państwa prócz *Traktatów* Tyſiąc Siedmſet Siedmdzieſiąt Trzeciego ſą iuż połączone *Traktatem* nowego Przymierza w Roku 1790. zawartego, którego opiſom żadnego ubliżenia Rzplta wymawiać ſobie niemoże; niżey podpisani maią zlecenie zapytać ſię JP. Poſła, ieżeli N. Król Jmć *Pruſki* z ſwey ſtrony ſądzi ſię być, lub nie, w obowiązkach rzeczonego *Traktatu* Przymierza.

Wyſoka Opinia, w iakowey miło ieſt zoſtawać Stanom Seymuiącym o ſzczerości charakteru tego Monarchy, niepowinna im dozwalać naymnieyſzego powątpiwania o iego niezmienney chęci dopełniania obowiązków Uroczyście przyiętych, ktore uſtaliły przyiaźń y dobrą harmonią między tym Monarchą a Rzpltą; dały więc podobnież *Stany* Seymuiące rozkaz niżey podpiſanym przełożyć JP. Poſłowi, iſe przebywanie Woyſk *Pruſkich* w części Kraiu Rzeczypltey tak dla niey uciążliwe, ſprzeciwia ſię iſtocie trwaiących między Rzecząpltą y Krolem Jmcią *Pruſkim* wzaiemnych Obowiązków. Przeto niżey podpiſani, dopełniaiąc zlecenie w rekwirowaniu JP. Poſła, iżby ſię raczył ſkutecznie u Dworu swego intereſſować, ku ſkłonieniu tegoż Dworu do wydania rozkazów Woyſkom ſwoim ewakuowania z tych Kraiów *Polſkich*, które aktualnie zaymuią, ſpodziewaią ſię dogodney w tey mierze Odpowiedzi. — Dan w *Grodnie* d. 31. Lipca 1793. — *Antoni Xiąże Sułkowſki K. W. K.* — *Kazimierz Hrabia Plater Podk: Lit:*

Odpowiedź JP. de Bucholtz Poſła Pruſkiego.

„ Niżey podpiſany Extraordynaryiny Poſeł, y Pełnomocny Miniſter Nay: Krola Jmci *Pruſkiego*, z zadziwieniem wyczytał treść *Noty* daney Mu pod datą dzisieyſzą przez Stany Rzpltey na *Seym* Skonfederowany zgromadzone; kwapi ſię atoli tegoż ſamego momentu na oną odpowiedzieć, że gdy Obiekt iey odpowiada ſpoſobem oboiętnym tak Deklaracyi przez obadwa Nayiaśnieysze Sprzymierzone Dwory *Berlińſki* y *Peterzburſki* podaney, iako też *Notom* od początku *Seymu* teraźnieyſzego danym, tak ze ſtrony niżey podpiſanego, iako też ze ſtro-

ny JW. Posta W. Extraordynaryinego y Pełnomocnego *Rossyiskiego*, niżey podpisany niemoże iak zostawić sobie obszernieysze w tey materyi obiaśnianie, iak skoro Konferencye z *Deputacyą*, która iuż o tychże samych obiektach z JW. Postem W. *Rossyiskim* traktowała, rozpoczną swoie Sessye do Traktowania z niżey podpisanym.——Działo się w *Grodnie* d. 31. Lipca 1793. Roku.——*de Bucholtz.*

Z Grodna dnia 6. Sierpnia. (Sessya Seymowa Dnia 5. Sierpnia.)

Po Zagaieniu Sessyi przez JP. Marszałka Seymowego, wprowadzona została na nowo Materya względem wyznaczenia y obmyślenia Funduszu na opłatę Woyska.

Wielorakie iak y pierwey z tego powstały spory: Jedni domagali się, ażeby tak JP. Hetman *Lit:* iako też y JP. Reymentarz Koron: podali Stan Woyska Koronnego y *Litewskiego*, iaki się aktualnie teraz znayduie, iżby wiedzieć można było, iakowa Summa na opłatę tegoż Woyska iest potrzebna. Drudzy żądali, żeby *Kommissye Skarbowe*, okazały Stan Skarbów, iakowe są Dochody, y iaka Kwota gotowizny w tychże Skarbach znayduie-się. Inni dopraszali się o umocowanie JJ. PP. Kanclerzów, iżby ci negocyowali o powrot Summ Podatkowych y Woyskowych w Kraiu przez Woysko *Rossyiskie* zaiętym pozostałych.

Po różnych *pro* y *contra* w tych okolicznościach oświadczonych zdaniach, nakoniec żadna z wniesionych Materyi decydowana niebyła; y Sessya solwowaną została.

Dnia 5. teraźnieyszego Miesiąca, *Deputacya* wyznaczona do Traktowania z JP. Postem *Pruskim*, miała pierwszą Sessyą swoią; na którey, procz wzaiemney sobie Kommunikacyi Plenipotencyi, nic więcey Traktowanym niebyło.

Z Wiednia d. 20. Lip: Wczora o południu, Maior *Vermati* z wielkiego Sztabu Generalnego, poprzedzony od 24. trąbiących Postylionów, wieżdżał tu dla zwiastowania Cesarzowi Jmci o wzięciu Fortecy *Condé*.

Pułkownik *de Mack*, niedawno cale niespodzianie, z *Bruxelli* tu przyiechał, y wszędzie z naywiększą tą dystynkcyą iest widziany, na którą on zasłużył sobie. Rana iego zupełnie ieszcze nie iest zagoiona.

Następuiący dowód przytomności umysłu pewnego Kanoniera, wart iest wiadomości Publiczneyszey. Na dniu 3. Lipca, Bomba iedna Nieprzyiacielska z *Valenciennes* rzucona, upadła cale blisko owego mieysca, gdzie wielki Skład prochu y do kilku tysięcy Bomb y Granatow leżało nabitych, a to właśnie w tym momencie, gdy całe trzy Bataliony Woyska w teyże stronie stały uszykowane. Szkoda w Ludziach y w Amunicyi, byłaby niezmiernie wielka, bez sprawności y przytomności umysłu owego Kanoniera, który o 6. kroków stoiąc od owego mieysca, gdzie upadła bomba, przyskoczył do niey, palący się lont zręcznie y szybko wyrwał, y przydeptawszy go nogami zagasił. Dano mu na mieyscu zaraz Medal Złoty, y Awansowano go na Unter-Feierwerka z płacą 36. Kraycarów na dzień. Cesarz Jmć przydał do tego ieszcze Podarunek od 50. *Dukatów*.

Dano rozkaz, ażeby wszystkie Bataliony trzecie, były ieszcze dwiema Kompaniami powiększone, co uczyni do 20,800. Żołnierzy świeżego Woyska.

Z Bambergi d. 22. Lipca: Dziś wieczorem, przyprowadzono tu *Francuskich Kommissarzow* Więźniów, bez Ministra Woiennego *Beurnonville*,

który zachorowawſzy w *Wurcburgu*, zatrzymać ſię muſiał. Przy Kwaterze, gdzie tych Więźniów wyſadzaią, ſtawią zaraz Wartę od 30. Zołnierzy.

Od Północy d. 9. Lip: Zawarcie oſtatniego Pokoiu Korony *Szwedzkiey z Algierem*, kosztowało *Szwecyi* (iak ſię dowiaduiemy teraz) do 100,000. *Talarów*.

Z Londynu d. 19. Lip: Flota pod Kommendą Admirała *Howe*, z 18. Okrętów Liniowych, 7. Fregat, y 3. Okrętów do Podpału złożona, ruſzyła na dniu 14. Lipca z *Portsmouth* na Morze w Zeglugę dalſzą. Pod rzeczonym Admirałem Kommenderuią Admirałowie *Hood*, *Greaves*, y *Macbride*. Wſpomniona Flota ma na ſobie ogułem 1,616. ſztuk harmat. Między Okrętami Liniowemi nayduią ſię trzy od 100. ſztuk harmat; 13. od 74. a 2. od 64. harmat. Vice-Admirał *Boyer*, przeprowadza ią z Eſkadrą złożoną z Okrętów Liniowych y Fregat *Portugalſkich* y *Holenderſkich*. Dokąd ta Flota zmierza? ieſzcze wiadomo nie ieſt.

Do Floty Admirała *Howe*, przyłączyły ſię ieſzcze Okręty z *Plymouth*, y Okręty w bliſkości Wyſp *Sorlingſkich* krążące, y tak ſkłada ſię ona teraz z 24. Okrętów Liniowych. Ogułem cała Potęga Morſka *Angielſka*, w aktualny Komis y rzeczywiſtą Służbę wzięta, wynoſi do 75. Okrętów Liniowych; 9. Okrętów od 50. harmat; 98. Fregat, y 74. *Sloop* y *Kutter*; razem z 256. Woiennych Statków Okrętowych.

Z Londynu d. 19. Lip: Na Parlamencie *Irlandzkim* w *Izbie Wyżſzey*, Proiekt przez Kanclerza Wielkiego wnieſiony dla uchylenia *Klubów Nieprawnych*, przyięty y uchwalony zoſtał. W *Izbie Niżſzey* tameczney, dochody Króla w *Irlandyi* iednomyślnie na 269,000. *Funtów Szterlingów*, a zatym pięcią tyſiącami mniey, aniżeli pretendował Kanclerz, uchwalono.

W *Wexford* w *Irlandyi*, przyszło do utarczki między Buntuiącemi ſię, y Zołnierzami, gdzie więcey niż 16. Zołnierzy zabito, y Maiora *Barrington* raniono.

Upały u nas tak wielkie były dotąd, iż po niektórych mieyſcach w Ogrodach ſtopniał Woſk w Ulach Pſzczelnych. Jednym potym razem, oziębiło ſię znowu.

Do naylepszych Porządków świeżo w *Londynie* dla Publicznego Dobra uſtanowionych, należy bez wątpienia *Towarzyſtwo* maiące za cel wychowanie dobrych ſług, y zachęcenie onychże do ſłużenia zawſze wiernie y poczciwie. Oſoba każda wchodząca do tego *Towarzyſtwa*, płaci corok *Gwineę* iednę, y ma Prawo zalecenia owemu *Towarzyſtwu* iednego Służącego, który przez 3. lata na iednym mieyscu wiernie ſłużył, do Penſyi roczney, według licznieyſzego ciągu lat, na poczciwym ſłużeniu odbytych, ſtoſownie wyznaczoney. Kiedy ſłużąca idzie za Mąż, albo ſłużący ſwoię rękę iaki ſpoſob do życia bierze przed ſię, tedy *Towarzyſtwo* daie im pewną kwotę pieniężną na wſpomożenie. Służących zaſtarzałych, do śmierci opatruią. Zaden z ſłużących nieotrzyma mieyſca, który niemoże pokazać świadectwa z dobrego zachowania ſię ſwego.

Od Rzeki Menu d. 24. Lip: (*Pruſki* Raport.) Na dniu 21. tego Mieſiąca, *Francuzi* pod Generałem *Houbard* attakowali w okolicy *Spiry* Ceſarſkich pod Generałem *Wurmser*, ale po Potyczce nader uporczywey, na którey Reyment *Pruſki de Kleiſt* znamienicie dyſtyngwował ſię, zoſtali do *Landau* odpartemi nazad. Na dniu 22. Lipca, *Francuſki* Garnizon przez Kapitu-

lacyą poddał Fortecę *Moguncyą*. ³ Król Jmć *Pruski* po tym zdarzeniu, powrócił do Główney swey Kwatery w *Bodenheim*, y kazał tymczasowo na wytchnienie y odpoczynek rozstawić Woysko po Kwaterach. Gwardya zaś ruszyła zaraz do *Kayserslautern*.

Liczba *Francuskich* Zołnierzy, którzy pod Bronią stoią, y z *Moguncyi* wyciągnęli, rachuią do 14,000. ludzi. Po Szpitalach w Mieście zastano 4,000. Chorych y 3,000. ranionych, po Magazynach zaś naleziono ieszcze na dwa Miesiące dostatni zapas Prowiantu. *Francuzi* właśnie przez 9. Miesięcy od dnia 21. Października zeszłego Roku, byli w Possessyi Miasta *Moguncyi*, gdzie teraz 600. Domów, nielicząc Kościołów, w perzynę leży zamienionych. Z wiadomością o poddaniu *Moguncyi*, rozesłano z *Frankfurtu* 60. Sztafet.

Z Kopenhagi d. 27. Lip: Na dniu 25. Lipca rano, zawinęła Flota *Rossyiska* do tuteyszych brzegów. Okręty rozlokowane stoią przy *Charlottenlud*, o małą milę od Miasta tuteyszego aż ku *Kiöge*. Liczba ich ogulna, wynosi 30. Okrętów, Fregat y Kutter, między któremi naydują się trzy o trzech Mostach. Okręty te, iak pogłoska niesie, maią się rozdzielać; iedna część zatrzyma się przy tuteyszych brzegach, y druga do *Helsingoer* popłynie. Dziewięć Okrętów niezwłocznie ruszyć ma na *Srzodziemne Morze* przeciwko *Marsylii*. Inne zaś Okręty maią mieć sekretne rozkazy w Listach ieszcze zapieczętowanych. Flota ta, iak głoszą, ma na sobie 12,000. Woyska lądowego.

Z Londynu d. 23. Lip: Właśnie teraz doszła tu wiadomość, że Lord *Yarmouth* z Ministrami Króla *Pruskiego* zawarł y podpisał Konwencyą podobną do tey, iaka między Dworami *Londyńskim* y *Peterzburskim* świeżo zawarta została.

DONIESIENIA Z WARSZAWY DNIA 10. SIERPNIA R. 1793.

P. *Dufour* oznaymuie Prenumerantom na Dzieło pod Tytułem: *O Prawach Fizycznych y Moralnych Swiata, czyli Prawdziwe Systema Natury*, że wydaie iuż skończony Tom IV. tego Dzieła; oraz uprasza JJ. PP. Prenumeratorów, aby bez ociągania się odbierali należące sobie Exemplarze za pokazaniem Rewersów podpisanych od Autora; inni zapłacą za ten Tom Złł: 5. Uwiadomienie ściągaiące się do V. Tomu tego Dzieła, który iuż iest pod prasą, rozdaie się darmo. W teyże samey Drukarni znayduie się Nowa Edycya Listów *Milady Julii Katezby*, przez Panią *Riccoboni*. Cena ich Zł: 4.

Za Rezolucyą Sądu *Kommissarskiego*, Sprawę Konkursową JP. Teodora *Dzierzbickiego* Starosty *Wartelskiego* z Kredytorami Sądzącego, termin trzeci Licytacyi Dworku JP. *Dzierzbickiego* przy Ulicy *Solec* pod N. 2904. sytuowanego do d. 14. Mca Sierpnia R. 1793. iest prorogowany; życzący sobie więc rzeczonego Dworku nabyć, maią się na tym terminie po południu o godzinie 4: w Kamienicy pod Nrem 61. w Rynku M.S.W. sytuowaney stawić, y tam Licytacyi nadmienioney attentować.

Z mocy Dekretu w Urzędzie Radzieckim Miasta *Skaryszewa* zapadłego, Licytacya Dworku Szll: Pawła y Agnieszki *Zieleńskich* Małżon: przy Słodowym Rynku stoiącego, w Ratuszu tegoż Miasta d. 20. Mca teraźniey: Sierp: po południu o godzinie 3. przez Urząd Ławniczy expedyowana będzie.

Aukcya odprawiać się będzie Dnia 12. y 13. Sierpnia 1793 na *Lesznie* w Kamienicy JP. *Jakobsonowey* pod Cyr: 4. N. 3. przez P. *Grölla* Aukcyo: Uprzyw: na rzeczy następuiące, iako to: Meble, Suknie Męskie y Damskie, Szable, Szpady, Trzciny, Firanki cycowe od łóżka, Koszule, Poszewki, Pokrowce na Krzesła, Piwo Angiel: y Porter, faians, woda Salcerska, y różne inne rzeczy, od godziny 2. po południu.

Licytacya Dworku Sł: Macieia *Karpińskiego* przy Ulicy Wareckiey pod N. 1356. sytuowanego, z mocy Dekretu Sądow, Burmistrzowskich y Radzieckich Juryzdykcyi Kapitulney Szpitala *Swiętego Ducha*, z prorogacyi w tymże Dworku dnia 23. Miesiąca Sierpnia Roku 1793. po południu o godzinie 3. odprawiać się będzie. Życzący sobie kupić, może wcześniey swoią offerencyą w Kancellaryi teyże Juryzdykcyi zapisać, y Terminu Licytacyi attentować powinien.